

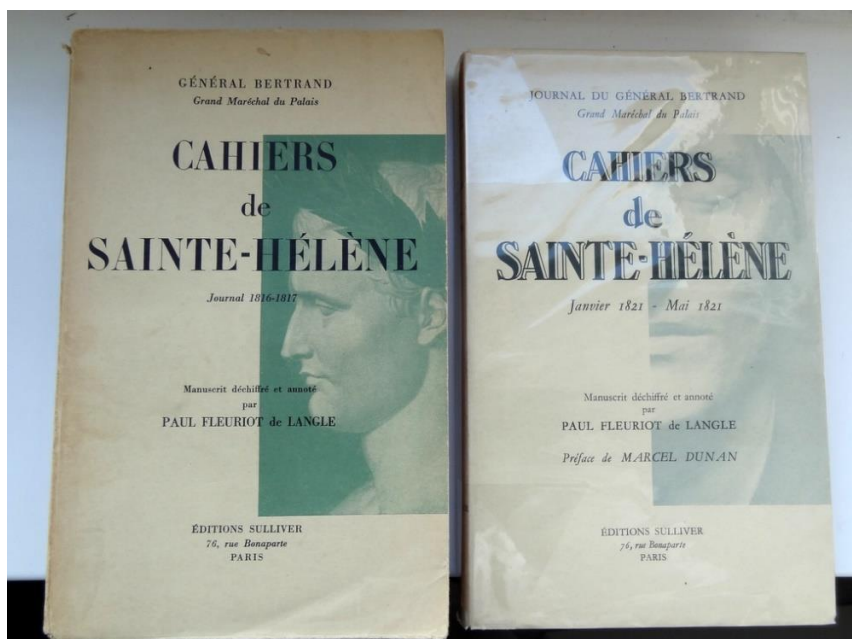

Bertrand (Henri-Gratien), geboren op 28 maart 1773 te Châteauroux (FR), gestorven op 15 januari 1844 in dezelfde stad.

Trouw vanaf het eerste uur leidt hij het Italiaanse leger en de expeditie naar Egypte. Maar zijn grootste verdienste is de constructie (in 1809) van de bruggen naar het eiland Lobau, die de overwinning van Wagram verzekerden. Gouverneur van de Illirische provincies, daarna commandant van het 4e legercorps van de Grande Armée, volgt hij Duroc op als oppermaarschalk van het paleis in 1814. In deze hoedanigheid volgt hij de keizer, eerst naar Elba, later naar Sint-Helena. Zijn vrouw, Fanny Dillon, geboren in 1785 op Martinique, dochter van een in 1794 onthoofde generaal, volgt hem in deze verbanningen. Hun liefde schijnt diep geweest te zijn, getuige de correspondentie, die met liefdevolle zorg door Mme de la Vaissière-Orfila gepubliceerd is (*Lettres à Fanny*, 1979).

Uit dit huwelijk worden drie kinderen geboren (Napoléon, Henri, Hortense), die met hun ouders megingen naar Sint-Helena. Een ander kind, Arthur, werd daar geboren.

De Betrands weigerden op Longwood bij Napoleon te wonen. Fanny wijst regelmatig de uitnodigingen van de keizer af. Niet zonder reden misschien, zelfs al zouden we de woorden van Napoleon niet al te serieus nemen en die door Bertrand zelf zijn opgeschreven: "Hij wil dat Antommarchi hem als Mercure dient en dat hij Mme Bertrand als zijn maîtresse heeft bestemd." Maar dit echtpaar heeft aan deze gereserveerde houding een beetje diskrediet overgehouden, zoals bleek uit het testament van de keizer, die Montholon hierin boven hen voortrok.

Schreef Mémoires